

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci navrhovateľa **Ing. A. P.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta č.8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2009, č.k. 5Sd 98/2008-81, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2009, č.k. 5Sd 98/2008-81, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutia odporkyne číslo X. z 31.marca 2008 v spojení so zmenovými rozhodnutiami z 8. júla 2008 a 28. augusta 2008, vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím z 31. marca 2008 v spojení s rozhodnutiami z 8. júla 2008 a 28. augusta 2008 odporkyňa podľa § 65 ods.1 a 2, § 255

ods. 5 a § 274 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 5. marca 2005 s odôvodnením, že pre nárok na starobný dôchodok mu nebola zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 29. júla 1966 do 28. júla 1968 a doba trvania služobného pomeru od 19. augusta 1968 do 30. decembra 1993 a od 1. júla 2000 do 31. júla 2004, ktoré mu boli zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok, priznaný od 1. augusta 2004 podľa § 38 zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“). Navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“). Keďže podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov služba policajta, zaradená do I. (II.) kategórie funkcií sa hodnotí ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie, ak nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb., podľa odporkyne nie je preukázané zamestnanie zaradené do I.pracovnej kategórie a tým nie je splnená podmienka pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods.1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Ku dňu 5. marca 2005 navrhovateľ nesplnil podmienku dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov podľa zákona č.461/2002 Z.z., ktorý dosiahne dňa 26. júla 2008.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ splnil podmienky dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov a odpracovania určenej doby v I. kategórii funkcií pre nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb. Vzhľadom na to, že s účinnosťou od 1. júla 2002 bolo do zákona č. 328/2002 Z.z. vložené ustanovenie § 143a, v zmysle ktorého sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú ustanovenia § 130 až 145 tohto zákona, krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľovi by v žiadnom systéme dôchodkového zabezpečenia nebola zohľadnená doba odpracovaná v I.kategórii funkcií pre nárok na starobný dôchodok a tým aj dosiahnutie dôchodkového veku 55 rokov. Stotožnil sa preto s námietkou navrhovateľa, že v dôsledku tejto skutočnosti dochádza k diskriminácii navrhovateľa oproti iným poberateľom starobných dôchodkov pri zohľadnení § 261 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z., lebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., nepoberal starobný dôchodok a k 31.decembru 2003 bol trvalo zamestnaný. Z uvedeného dôvodu rozhodnutia odporkyne zrušil.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Poukázala na to, že navrhovateľ získal obdobie trvania služobného pomeru policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, preto obdobie trvania služobného pomeru nebolo hodnotené na účely nároku na starobný dôchodok v súlade s §60 ods.2 a § 255 ods.5 zákona č. 461/2003 Z.z. Podľa § 274 ods. 1 zákona č.461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnania do I. a II. pracovnej kategórie priznávajú do 31. decembra 2023. Navrhovateľ okrem doby služby nezískal žiadnu inú dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii. Celú, pre nárok na starobný dôchodok hodnotiteľnú dobu civilného zamestnania v rozsahu 12 rokov a 275 dní získal v III. pracovnej kategórii. Ku dňu 31. decembra 2003 nedovršil dôchodkový vek podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Ku dňu 26. júla 2001, ktorým dovŕšil vek 55 rokov a ktorým mu mal vzniknúť nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb., navrhovateľ o priznanie starobného dôchodku nepožiadal. Podľa § 143a zákona č.100/1988 Zb. sa od 1.júla 2002 na sociálne zabezpečenie policajtov nepoužijú osobitné ustanovenia piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., čo znamená, že od 1. júla 2002 pri posudzovaní nárokov na dôchodkové dávky nemožno podľa piatej časti zákona postupovať.

Keďže navrhovateľ ku dňu 5. marca 2005, od ktorého žiadal priznať starobný dôchodok, nedovršil vek 62 rokov, nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok uvedené v § 65 zákona č. 461/2003 Z.z.

Z uvedených dôvodov odporkyňa namietla, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a preto žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a preskúmané rozhodnutia potvrdil.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne vyjadril písomne dňa 28. januára 2010. Uviedol, že vekovú podmienku nároku na starobný dôchodok splnil raz a navždy 26. júla 2001 podľa vtedy platného jediného zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a splnil aj podmienku doby dôchodkového poistenia viac ako 10 rokov. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.1Sdo 10/2005, v zmysle ktorého žiadateľa o dávku, ktorému vznikol nárok na starobný dôchodok z iného, osobitného systému dôchodkového poistenia, nemožno diskriminovať a práva vyplývajúce zo splnenia vekovej podmienky a podmienky odpracovanej doby musia zostať zachované. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka zachovania nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku z dôvodu splnenia vekovej podmienky 55 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb.

V zmysle § 259 zákona č.461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo *služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.*

Podľa § 261 ods.1 vety prvej až tretej zákona č.461/2003 Z.z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1.januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31.decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31.decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

V zmysle § 132 ods.1 písm. a/ zákona č.100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods.1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom 26. júla 2001, ktorým dovŕšil vek 55 rokov. O priznanie starobného dôchodku vtedy nepožiadala.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zámerom zákonodarcu bolo týmto zákonom dosiahnuť, aby za dobu výkonu služby bola miera dôchodkového zabezpečenia policajtov vyššia ako vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia, upraveného zákonom č. 100/1988 Zb.

Navrhovateľovi bol od 1. augusta 2004 podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. priznaný výsluhový dôchodok, pre výšku ktorého mu ako doba trvania služobného pomeru bola zhodnotená len doba základnej vojenskej služby a doba služby policajta.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení zákona č.447/2002 Z.z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že tam uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok, ktoré do 30. júna 2002 už vznikli.

Podľa § 94 ods.1 zákona č.100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§129 až § 145) vznikol dňom 26. júla 2001.

Podľa § 94 ods.2 zákona č.100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 98 ods.1 zákona č.100/1988 Zb. starobný dôchodok sa nevypláca po dobu ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na tento dôchodok a po dobu počas pracovnej neschopnosti, po ktorú sa oprávnenému poskytuje nemocenské alebo plat, alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu, pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok bol naďalej v služobnom pomere policajta až do 31. júla 2004.

Ako je vyššie uvedené, navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok mu vznikol podľa § 132 ods.1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu 26. júla 2001. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu požiadal žiadosťou z 5. marca 2008 až od 5. marca 2005. Dňom 5. marca 2005 mu vznikol nárok na výplatu tohto dôchodku podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ vo výške podľa § 133 ods.1 zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi nesporne vznikol už 26. júla 2001 a zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Podľa názoru odvolacieho súdu je odporkyňa povinná starobný dôchodok podľa § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi priznať a vyplácať od 5. marca 2005. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi bol od 1. júla 2004 priznaný výsluhový dôchodok, ktorý po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., starobný dôchodok navrhovateľa možno iba krátiť a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta, rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladne so zákonom, preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 OSP rozsudok krajského súdu potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods.1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a odporkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná.

V ďalšom konaní odporkyňa rozhodne o priznaní starobného dôchodku, pričom je viazaná právnym názorom súdu (§ 250j ods.6 OSP).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 26. januára 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková